

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:1862

av Anna Wallentheim m.fl. (S)

Mobbning och normkritik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga möjligheten att införa normkritiskt tänkande i lärarutbildningen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om se över möjligheten att ge skolor och lärare ökade förutsättningar att motverka mobbning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I ”Friendsrapporten 2015” kan vi ta del av siffror som visar att 60 000 svenska barn och ungdomar blir mobbade varje år. Enligt FN:s barnkonvention och skollagen ska alla barn ha rätt att känna sig trygga i skolan, så när 60 000 barn och unga blir mobbade visar detta att vi idag har ett allvarligt samhällsproblem som vi måste lösa. Rapporter om mobbning visar att de spår som återkommande trakasserier leder till bland annat är låg självkänsla, psykisk ohälsa, fallande prestationer, avhopp från skolan och även självmordsförsök. Detta är förödande konsekvenser för både samhället och de drabbade, och årets ”Friendsrapport” visar tydligt att arbetet mot mobbning måste fortsätta.

Trots att det är svårt att peka ut de bakomliggande orsakerna till mobbning, visar rapporten att orsaker som kön, sexuell läggning och etnicitet är några av de vanligast återkommande svaren bland de drabbade. Trakasserierna bottnar alltså många gånger i brott mot de mänskliga rättigheterna.

Drygt 8 procent av landets elever gick alltså tillbaka till skolan efter sommarlovet med oro i magen istället för glädje. Och av dessa 60 000 barn och unga som blir

mobbade har över hälften av dem fått uppleva mobbning i flera månader utan att skolan reagerat.

Drygt var fjärde lärare uppger att de vill ha mer kunskap om mobbning och framförallt önskar de veta hur man förebygger det i skolan. Dessutom vittnar varannan lärare enligt Skolverket om att de vill ha mer kunskap om nätmobbning, som är ett växande problem. Utöver detta visar statistik från Skolinspektionen att två av tre skolor brister i sitt trygghetsarbete.

”Friendsrapporten 2015”, Skolinspektionen samt Skolverket ger oss alltså bilden av att skolan är i behov av förändring när det kommer till att motverka mobbning. Att skolvärlden behöver stöd för att klara av att säkerställa en trygg och mobbningsfri miljö är något som både lärare och elever påtalar, och detta är dessutom krav från både skollagen och FN:s barnkonvention.

Förslag från olika rapporter om mobbning visar att en kombination av kunskapshöjande insatser både på lärarutbildningen och inom skolvärlden skulle vara effektivt. Kurser om det förebyggande arbetet mot mobbning samt hur man jobbar normkritiskt är idag kurser som nästan är uteblivna i dagens lärarutbildning.

Normkritik är något som borde genomsyra hela skolvärlden och lärarutbildningen. Många av de drabbade eleverna uppger nämligen att kränkningarna de får utstå ofta kan kopplas till kön, sexuell läggning, etnicitet samt funktionsnedsättning. Mobbningen har alltså sin utgångspunkt i normer om hur vi förväntas vara och bete oss. För att skapa en mer inkluderande skolmiljö bör skolor och lärare jobba med ett normkritiskt förhållningssätt. Ett förhållningssätt som innebär att lärare och skolor uppmärksammar och synliggör de normer som finns i samhället samt vågar ifrågasätta och utmana de normer som anses vara mallen. De normer som finns i litteraturen, samhället, medier, de olika ämnesområdena med mera bör diskuteras på lärarutbildningen så att studenterna kan ta med sig detta in i läraryrket.

Anna Wallentheim (S)

Hanna Westerén (S)

Johanna Haraldsson (S)

Johan Büser (S)

Kalle Olsson (S)

Linus Sköld (S)

Sanne Eriksson (S)

Teresa Carvalho (S)

Veronica Lindholm (S)

Yasmine Larsson (S)